

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΜΑΪΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Μετάφραση:

Να μη σε απασχολήσει πόσο κοστίζει ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας, όποιος είναι τόσο τιποτένιος. Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, ο Αίσωπος τόσο πολύ οργίστηκε, ώστε τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σε αυτόν από την επανάκτηση του δραπετή.

Εάν κάτι το οποίο έπρεπε να διαταχθεί στους στρατιώτες του φαινόταν κάπως σκληρό, διακήρυττε ότι τον είχε συμβουλευσει το ελάφι. Αυτό το ελάφι κάποια ημέρα έφυγε και πίστεψαν ότι είχε πεθάνει. Όταν κάποιος ανήγγειλε στον Σερτώριο ότι το ελάφι βρέθηκε, ο Σερτώριος τον διέταξε να σωπάσει. Επιπλέον τον καθοδήγησε να το αφήσει ελεύθερο ξαφνικά την επόμενη μέρα σ' αυτόν τον τόπο, όπου επρόκειτο να βρίσκεται ο ίδιος με τους φίλους του. Την επόμενη ημέρα, ο Σερτώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους στην κρεβατοκάμαρά του, τους είπε ότι είχε δει στον ύπνο του ότι το ελάφι, που είχε πεθάνει, επεστρεψε σ' αυτόν. Όταν το ελάφι, αφού αφέθηκε ελεύθερο από τον δούλο, όρμησε στην κρεβατοκάμαρα του Σερτωρίου, γεννήθηκε μεγάλος θαυμασμός.

Παρατηρήσεις

B1. scelerum
nulla re
grate
durissime
militi
cuidam diei
aliquibus
posteriore
quae
somne
vestri, vestrum
admirationem
maiora

B2. non vultis
Sunto
adfice (affice)
potuissemus

visum iri
monebunt
fugitura fuerit
pereundo
credidisse
invenient
praecipientium
emiserint
dicendus
introrumpamus
oritura

Γ1α. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του συμπεράσματος στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το *adfectus est*. Εισάγεται με το συμπερασματικό σύνδεσμο *ut* και προεξαγγέλλεται στον λόγο με τη δεικτική αντωνυμία *tanto*. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί στη λατινική το αποτέλεσμα είναι μια υποκειμενική πράξη ή κατάσταση. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*posit*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*adfectus est*: παρακείμενος με σημασία ενεστώτα). Ισχύει ο συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας πρότασης στο παρόν - μέλλον, σύμφωνα με την ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων (το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του).

Γ1β. *servi*: γενική υποκειμενική στα *scelus et audaciam*
gratius: κατηγορούμενο του υποκειμένου *nihil* με συνδετικό το *esse*
fugitivi: γενική αντικειμενική στο *recuperation*
suum: επιθετικός προσδιορισμός στο *cubiculum*, δηλώνεται αυτοπάθεια
reverti: ειδικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο απαρέμφατο *visum esse*
a servo: εμπρόθετη αφαιρετική του ποιητικού αιτίου στο *emissa*. Δηλώνεται εμπρόθετα, γιατί είναι έμψυχο.

Γ1γ. *Si quid durius ei visum esset, a cerva sese monitum esse praedicavisset.*
Si quid durius ei videatur, a cerva sese monitum esse praedicet.

Γ1δ. *recuperatione*

Γ2α. Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής αγνοίας, ως αντικείμενο στο απαρέμφατο *spectare*. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία *quanti* και εκφέρεται με υποτακτική (*sit*), γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της ερώτησης. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*sit*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*noli spectare*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Γ2β. *ne spectaveris*

Γ2γ. Cum Sertorius (is) amicos admisisset: η δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση που προκύπτει από την ανάλυση της μετοχής εκφέρεται με υποτακτική (admisisset), καθώς εισάγεται με τον ιστορικό διηγηματικό cum, που υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας πρότασης, δημιουργώντας μια σχέση αιτίου αιτιατού ανάμεσά τους. Πρόκειται για υποτακτική υπερσυντελικού (admisisset), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (dixit) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν, εφόσον και η μετοχή, ως μετοχή παρακειμένου, δηλώνει επίσης το προτερόχρονο.

Γ2δ. ut ea postero die repente in eum locum (ab eo) emitteretur.

Επιμέλεια
Β. Τσιταλαμάγκα